

ROBIMY² POZYTYWNA ATMOSFERĘ

 MAŁOPOLSKA
W ZDROWEJ ATMOSFERZE

 Śląskie.

Zrealizowano w ramach projektu „Wdrażanie Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego – Małopolska w zdrowej atmosferze” / LIFE-IP MAŁOPOLSKA / LIFE14 IPE PL 021 dofinansowanego ze środków programu LIFE Unii Europejskiej.

SCENARIUSZ LEKCJI

Klasy I-II szkoły podstawowej

Scenariusz lekcji dla uczniów klas I-II szkoły podstawowej

Temat: O tym, jak Pan Smogiński stał się Strażnikiem pozytywnej atmosfery.

Cel główny: Uświadomienie potrzeby zarówno stosowania, jak i propagowania dobrych praktyk z zakresu poprawy jakości powietrza.

Cele ogólne: Zwrócenie uwagi na istotność problemu zanieczyszczeń dla każdego z nas. Wskazanie działań, które poprawiają stan powietrza. Uświadomienie podejmowania działań kolejno w jednostkowym i społecznym wymiarze.

Cele szczegółowe:

Uczeń potrafi:

- własnymi słowami wytłumaczyć, dlaczego każdy z nas powinien troszczyć się o jakość powietrza;
- podać przykłady „dobrych praktyk” – działań, które poprawiają stan powietrza;
- wskazać na związek między stanem powietrza a naszym samopoczuciem, stanem zdrowia.

SCENARIUSZ LEKCJI

KLASY I-II SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Metody: Metoda aktywizująca, metoda przekładu intersemiotycznego (tekst-obraz-tekst); pogadanka.

Formy organizacyjne: Praca indywidualna.

Środki organizacyjne: Tekst drukowany (opowiadanie „O tym, jak Pan Smogiński stał się Strażnikiem pozytywnej atmosfery”), taśma/sznurek, czyste kartki papieru.

ZROZUM

DZIEL SIĘ WIEDZĄ

Lekcja składa się z 5 części

1. Przygotowanie do lekcji.
2. Faza wstępna.
3. Faza realizacji.
4. Faza podsumowania.
5. Zadanie domowe.

Na kolejnych stronach omówimy każdą z nich.

CZĘŚĆ 1 - PRZYGOTOWANIE DO LEKCJI

Prośba do uczniów o przyniesienie zestawu kredek na lekcję.

Wykonanie orderu* Strażnika pozytywnej atmosfery dla każdego z uczniów (wybrana, wygodna dla nauczyciela forma i tworzywo: bibuła, papier kolorowy, wydruk). Propozycja orderu (do wydruku) znajduje się w *Załączniku do scenariusza dla klas I-II szkoły podstawowej*.

*Order jest propozycją nagrody za wykonanie zadania domowego i nawiązuje do tematu i narracji lekcji.

CZĘŚĆ 2 - FAZA WSTĘPNA (ok. 10 min.)

Nauczyciel w ramach wstępu organizuje zabawę ruchową.

Nauczyciel mówi, że aby zacząć dzisiejszą lekcję, potrzebuje 6-7 ochotników. Spośród dzieci, które się zgłoszą, nauczyciel wybiera jedną osobę i ogłasza, że będzie ona drwalem. Pozostali chętni uczniowie na czas zabawy zamieniają się w drzewa. Nauczyciel rozstawia ich losowo i otacza taśmą/sznurkiem (tak, by „drzewa” wyznaczały granicę „lasu” – przestrzeni otoczonej taśmą/sznurkiem).

Następnie nauczyciel tłumaczy pozostałym dzieciom zasady zabawy.

Na hasło „Idziemy do lasu!” dzieci zajmują przestrzeń wyznaczoną przez drzewa (wewnątrz pętli stworzonej ze sznurka). Z kolei na hasło

„Wychodzimy z lasu, idzie drwal!” uczniowie wychodzą z lasu, a ten uczeń, który symbolizuje drwala, symbolicznie ścina wybrane drzewo. Po ścięciu „drzewo” odchodzi na bok, a nauczyciel modyfikuje (zacieśnia) przestrzeń, którą za pomocą taśmy/sznurka tworzą pozostałe „drzewa”. Po tej operacji nauczyciel powtarza komunikat „Idziemy do lasu!”.

Cała operacja jest powtarzana kilkakrotnie, aż przestrzeń lasu zmniejszy się w sposób wyraźny i odczuwalny dla osób „idących do lasu”.

**MOTYWACJA POPRZECZ
AKTYWNOŚĆ RUCHOWĄ**

Co się dzieje, kiedy maleje ilość drzew?

CZĘŚĆ 2 - FAZA WSTĘPNA (ok. 10 min.)

Po przeprowadzeniu zabawy nauczyciel prosi uczniów, aby usiedli w ławkach i pyta ich o wnioski z zabawy. Zadaje też pytania pomocnicze:

Jak czuliśmy się, gdy las stawał się coraz mniejszy?

Czy łatwo było nam oddychać przy zmniejszającej się liczbie drzew?

Czy podobnie moglibyśmy się poczuć, gdyby zmniejszył się prawdziwy las, a nie ten z zabawy? Dlaczego? (Tu w razie potrzeby nauczyciel podpowiada uczniom, jak istotna jest rola roślinności w produkcji tlenu i niwelowaniu zanieczyszczeń powietrza.)

Nauczyciel informuje uczniów, że dziś zajmiemy się istotnym tematem – tym, jaki wpływ ma zachowanie każdego z nas na stan powietrza, którym wszyscy oddychamy. Na tablicy zostaje zapisany temat lekcji.

DOŚWIADCZENIE
↑ ↓
WNIOSKOWANIE

CZĘŚĆ 3 - FAZA REALIZACJI (ok. 30 min.)

Nauczyciel rozdaje każdemu dziecku czystą kartkę papieru i prosi o wyciągnięcie kredek. Zapowiada, że za chwilę przeczyta opowiadanie „O tym, jak Pan Smogiński stał się Strażnikiem pozytywnej atmosfery”.

Nauczyciel prosi uczniów, by wysłuchali opowiadania, a następnie narysowali wybraną scenę lub sytuację, o której usłyszeli.

Na wykonanie rysunku uczniowie powinni mieć minimum 10 minut.

METODA PRZEKŁADU INRESEMIOTYCZNEGO

tekst jako punkt wyjścia

**„uczniowski przekład” na inny
system znaków (np. obraz)**

**powrót do tekstu –
wypowiedź na temat
przekładu**

PRZYKŁADOWE OPOWIADANIE

CZĘŚĆ 3 - FAZA REALIZACJI (ok. 30 min.)

O tym, jak Pan Smogiński stał się Strażnikiem pozytywnej atmosfery

W pewnym mieście, położonym w naszym województwie, mieszkał Pan Smogiński. Cierpiał on na przykrą dolegliwość. Co rano, mimo tego, że upłynęło zaledwie kilka minut od wstania z łóżka, Pan Smogiński czuł się zmęczony. Dlatego zaczynał swój dzień od powolnego zaparzenia i wypicia kawy, po czym pospiesznie ubierał się i wychodził przed swój szary dom. Zazwyczaj był już wtedy spóźniony do pracy. Niecierpliwie starał się odpalić swój samochód, z którego – jak na złość – zamiast miarowego warkotu silnika wydobywały się dziwne dźwięki, a także wielkie kłęby ciemnego dymu.

W końcu Panu Smogińskiemu udawało się uruchomić samochód. Czekala go wtedy droga przez zakorkowane i zadymione ulice. W końcu jego oczom ukazywała się fabryka, w której pracował: wielka, z długimi kominami. Wydobywał się z nich nieprzyjemnie pachnący dym, powodujący u Pana Smogińskiego serię głośnych kichnięć. Pan Smogiński zasmucony zauważył, że jego koledzy z pracy, znudzeni ciągłymi kichnięciami, już po trzecim „Apsik!” przestawali mówić: „Na zdrowie!”.

Po ciężkim dniu pracy Pan Smogiński wracał do domu. Kiedy wieczorem robiło się chłodno, palił w piecu tym, co aktualnie znajdowało się w jego śmietniku: resztkami jedzenia, plastikowymi butelkami czy kawałkami starej półki, która pewnego dnia, po wyjątkowo głośnym kichnięciu Pana Smogińskiego, odczepiła się od ściany i spadła na podłogę w salonie. Pan Smogiński wiedział, że spalanie śmieci jest zabronione, mimo to nie zmieniał swojego zachowania.

Któregoś dnia Pan Smogiński został wezwany do gabinetu szefa fabryki.

- Panie Smogiński, codziennie spóźnia się Pan do pracy! A te kichnięcia... przeszkadzają Pana kolegom, nawet ja słyszę je ze swojego biura! Ostatnio sekretarka prawie oblała mnie kawą, tak wystraszyła się Pańskiego „Apsik!”.

PRZYKŁADOWE OPOWIADANIE

CZĘŚĆ 3 - FAZA REALIZACJI (ok. 30 min.)

Po takich słowach Panu Smogińskiemu nie pozostało nic innego, jak zrobić coś ze swoim długotrwałym zmęczeniem i uciążliwym kichaniem. W tym celu udał się do lekarza. Doktor wysłuchał pacjenta, zbadał go, a następnie wręczył receptę. Pan Smogiński zdziwiony przeczytał: „CZyste Powietrze! Dawkowanie bez ograniczeń.”

Pan Smogiński zdumiony wrócił do domu. Długo myślał nad lekarskimi zaleceniami. W końcu położył się spać. Wiedział, że jutrzejszy dzień będzie inny niż wszystkie.

Pan Smogiński obudził się rano podekscytowany. Na tyle, że zapomniał o swoim porannym rytuale – picu kawy. Szybko ubrał się i zamiast wsiąść do samochodu, wyprowadził z garażu rower. Kiedy pedałowal, jadąc do pracy, mijał zdumionych sąsiadów.

Sąsiedzi Pana Smogińskiego byli jeszcze bardziej zdziwieni, kiedy zobaczyli, że wrócił on z pracy z kilkoma niewielkimi sadzonkami. Ich zdumienie sięgnęło szczytu, kiedy zobaczyli Pana Smogińskiego klęczącego w ogródku i sadzącego drzewka.

Następnego ranka sąsiadów Smogińskiego obudziły niezbyt głośne, ale niecodzienne dźwięki. Okazało się, że w domu Pana Smogińskiego zachodzą niezwykle zmiany.

- Wymieniam piec na bardziej ekologiczny! Będzie on produkował znacznie mniej zanieczyszczeń, niż mój poprzedni piec! – krzyknął w stronę jednego z sąsiadów Pan Smogiński.
- A to? - spytał jeden z sąsiadów, wskazując na dach.
- Montuję na dachu panele fotowoltaiczne!

PRZYKŁADOWE OPOWIADANIE

CZĘŚĆ 3 - FAZA REALIZACJI (ok. 30 min.)

- Foto... Co? – zapytał sąsiad.
- Panele fotowoltaiczne. Zresztą nieważne, jak się nazywają! To takie trochę magiczne panele. Zamieniają one słońce – tak, słońce! – na prąd, dzięki któremu w naszym domu świecą lampy, działa pralka czy zmywarka. Wyobrażacie to sobie? Słońce przecież świeci zawsze i jest całkowicie za darmo! To cudownie móc z niego korzystać w taki sposób!

Sąsiadów dziwiły zachowania Pana Smogińskiego. Z czasem jednak zaczęli zauważać, że sąsiad nie kicha, rowerowe przejażdżki dodają mu energii, wokół jego domu jakoś przyjemniej pachnie, a i zielone drzewa są nie tylko ładnym, ale i... uspokajającym elementem krajobrazu. Z czasem w ślady Pana Smogińskiego poszły kolejne osoby – nie tylko jego sąsiedzi, ale i sąsiedzi sąsiadów, a potem sąsiedzi sąsiadów sąsiadów i tak dalej...

Miasto robiło się coraz bardziej zielone, z ulic zniknęły kłęby ciemnego dymu. Nawet szef Pana Smogińskiego zainspirował się działaniami swojego pracownika! W kominach fabryki zostały zamontowane specjalne filtry, dzięki którym czarny dym zamienił się w biały. Teraz z kominów nie wydobywały się już zanieczyszczenia, a tylko nieszkodliwa para wodna.

Burmistrz miasta widząc, że jego miasto staje się coraz ładniejsze, czystsze, a jego mieszkańcy szczęśliwsi, odznaczył Pana Smogińskiego orderem Strażnika pozytywnej atmosfery. W krótkim przemówieniu tak podsumował działania naszego bohatera:

- Pan Smogiński nie tylko zrobił wiele, aby poprawić jakość powietrza w naszym mieście. Zainspirował również inne osoby do zmian, a to bardzo ważne. Nawet najmniejsze działania każdego z nas mają znaczenie, jednak jeśli jest ich odpowiednio dużo, zbliżamy się do prawdziwego sukcesu – czystego, zdrowego i przyjaznego nam wszystkim miasta!

CZĘŚĆ 3 - FAZA REALIZACJI (ok. 30 min.)

Nauczyciel prosi uczniów o zgromadzenie rysunków w widocznym dla wszystkich miejscu (położenie na podłodze, przyczepienie do tablicy za pomocą magnesów). Następnie rysunki zostają wspólnie omówione. Nauczyciel zadaje pomocnicze pytania, np.:

*Jaką scenę wybraliście – przed wizytą Pana Smogińskiego u lekarza, czy po? Dlaczego?
Co znalazło się na Waszych rysunkach?*

Jakie kolory mają Wasze rysunki? Czy widzicie różnicę między rysunkami przedstawiającymi sceny sprzed przemiany Pana Smogińskiego i po niej? Na czym polegają te różnice?

*Które rysunki przedstawiają miasto, w którym chcielibyście mieszkać? Dlaczego?
Jakie działania, które poprawiają czystość powietrza, znalazły się na Waszym rysunku?*

Dlaczego Pan Smogiński otrzymał tytuł Strażnika pozytywnej atmosfery, a nie np. Strażnika czystego powietrza? Spójrzcie na ludzi, których narysowaliście. Co udało się poprawić Panu Smogińskiemu – czy był to tylko stan powietrza?

CZĘŚĆ 4 - FAZA PODSUMOWANIA (5 min.)

W ramach podsumowania nauczyciel pyta uczniów, jakie działania mogliby podjąć, aby poprawić jakość powietrza. Prosi o wymienienie zarówno tych czynności, które pojawiły się w opowiadaniu, jak i innych. Nauczyciel moderuje dyskusję, stara się podpowiadać uczniom, a jednocześnie zwraca również uwagę na fakt, że większość działań wymaga pomocy dorosłych. Pyta przekornie, co w takim razie mogą zrobić oni – jeszcze bardzo młode osoby?

Nauczyciel rozdaje uczniom tekst opowiadania. Mówi też podopiecznym, że pod tekstem znajdą oni zadanie domowe. Nauczyciel podkreśla, że zadanie jest trudne – zachęca do tego, aby wykonać je wspólnie z rodzicami. Na osoby, które wykonają zadanie domowe, czeka nagroda – order Strażnika pozytywnej atmosfery. Na zachętę nauczyciel dodaje, że jest to ten sam order, który otrzymał Pan Smogiński od Burmistrza Miasta.

CZĘŚĆ 5 - ZADANIE DOMOWE

Propozycja zadania domowego (do zamieszczenia na odwrocie historii o Panu Smogińskim):

*Pierwszym krokiem Pana Smogińskiego było... wyciągnięcie roweru z garażu. Nawet najprostsze czynności mają znaczenie! A jak w Twoim domu dba się o jakość powietrza? Porozmawiaj z rodzicami na ten temat, a to, czego się dowiesz, opowiedz swojej grupie, narysuj lub – jeśli czujesz się na siłach - napisz z pomocą rodziców!**

*Dzieci w wieku wczesnoszkolnym mogą mieć problem z napisaniem wniosków, stąd wybór – rysunek, krótka wypowiedź ustna lub dla chętnych dzieci - pisemna.

ROBIMY
² POZYTYWNĄ
ATMOSFERĘ

 MAŁOPOLSKA
W ZDROWEJ ATMOSFERZE

 Śląskie.

Zrealizowano w ramach projektu „Wdrażanie Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego – Małopolska w zdrowej atmosferze” / LIFE-IP MAŁOPOLSKA / LIFE14 IPE PL 021 dofinansowanego ze środków programu LIFE Unii Europejskiej.